

Besök Flemingsbergsskogen – alltid nära till vildmarken

Reservatet är ett av Stockholms läns största väglösa skogsområden. Området sträcker sig med sina 967 hektar mellan Visättra i norr till Gladö i syd, från Tullinge i väst till gränsen i öst som tangerar Orlångens naturreservat. Här kan känslan av vildmark och ursprunglighet möta besökaren. Området har en blandning mellan de i Sverige nordliga barrskogarna och de i syd dominerande lövskogarna. Möt mossar och barrskog i höglänt terräng – lövblandad granskog och ekskog i låglänt terräng. Detta tätortsnära skogsområde passar för bär- och svampplockning.

Välkommen till ett vildare reservat nära dig!

Reservatsregler Som gäst i naturen är det viktigt att Du tar ansvar och visar hänsyn.
Föreskrifter för allmänheten med stöd av 7 kapitlet 30 § miljöbalken Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att:
1 förstöra eller skada berg, jord eller sten genom att borra, rista, gräva, hacka, spränga, måla eller liknande,   2 bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar,   3 störa djurlivet (t.ex. genom att klättra i boträd, fänga eller döda däggdjur, fåglar, kräl- och groddjur),   4 fånga och insamla ryggradslösa djur,   5 medföra okopplad hund eller annat okopplat husdjur,   6 rida annat än på anvisad väg,   7 under perioden 1 mars – 30 juni bedriva orienteringstävling,   8 göra upp eld på berghällar och klippor,   9 sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller därmed jämförlig anordning,   10 framföra motordrivet fordon annat än på härför avsedda vägar.

Fakta Flemingsbergsskogens naturreservat:

- Reservatet bildat år: 2006
- Markägare: Huddinge kommun
- Areal: 967 hektar
- Naturvårdsförvaltare: Huddinge kommun

För vidare information kontakta Naturvårdsavdelningen i Huddinge kommun: 08 - 535 300 00 eller nbf@huddinge.se

Besök gärna www.natur.huddinge.se

Foto: Richard Vestin
Produktion november 2014: Huddinge kommun,
Richard Vestin, Anna Windborne-Brown

Upplev en vildare skog

I hela reservatet finns ett rikt nät av stigar och leder. De flesta leder dig hem och några visar dig nya platser. Följ en markerad led eller en viltstig. Kanske blir det ett oväntat möte. Flera ovanligare djurarter, som tjäder, spillkråka och sparvuggla förekommer i området. Dessa är känsliga och har höga krav på orördhet samt att områdena är tämligen stora.

Betydligt vanligare är arterna rävm, grävling, vildsvin, fälthare, skogshare, älg och rådjur som återfinns i hela reservatet. En tyst och vaksam besökare möter både spår och kanske ett ögonblick med något av våra större däggdjur.

Flemingsbergsskogens naturreservat kan delas upp i olika landskapstyper. De sydöstra delarna består av en mycket varierad skog med stor trädslagsblandning. På många platser hittar du gammelskogens olika element, som gamla träd, torrakor och lågor. Stora delar av skogen har tidigare varit mer öppen med skogsbete, men har efter upphörd hävd tätnat och vuxit upp till denna artrika skog.

I den centrala och västra delen av reservatet finner du hållmarkstallskogar. Berg i dagen och gamla tallar på flera hundra år dominerar. En härlig blandning av mossar, kärr och sumpskogar ligger utspridda på hållmarken. Vid Orrmossarna och Stensättra mosse är det lätt att hitta hjortron, tuvull och tranbär. Vid sumpskogen Smedens kärr och i dess omgivning kan du finna orkidéerna knärot, korallrot, spindelblomster och jungfru marie nycklar. Njut av deras skönhet utan att plocka dem. Alla orkidéer är fridlysta. I Flemingsbergsskogens naturreservat finns över 100 nationellt hotade arter (rödlistade).

Fyrfläckad trollslända

Jungfru Marie nycklar

Foto: Richard Vestin

Grenverk av gammeltall

Foto: Richard Vestin

Ett historiskt landskap

Vid Gladö har stenålders hittats. Yxorna visar att området använts för 8000 år sedan av stenålderns säljägare. I den östra delen, mot sjön Orlången, står du inför en odlingsbygd, Stensättras odlingslandskap. Här finns fina hagmarks- miljöer, däribland Oxhagen och Stensättra gamla bytomt. Ett landskap lika vackert oavsett årstid.

Till fots eller med cykel kan man följa den gamla sockenvägen som slingrar sig från Sundby mot Huddinge kyrka. Då passeras ”Stötttestenen” strax innan Stensättra bytomt. Vägen fortsätter vidare alldeles in på fornborgen på berget norr om odlingslandskapet. Den cirka 2000 åriga fornborgen är lätt att nå från sockenvägen. Vidare norrut längs sockenvägen möter vi Visättradalén, med dess tilltalande öppenhet.

Njutbara Visättradalén

Artrika gräsmarker ligger utspridda i Visättradalängen tillsammans med den slingrande lilla Visättraån. Lokalnamnen Södra Fruängen, Risselkärr och Brotorp för tanken till småbruk och torp. De är sedan länge borta men floran i dalen finns kvar. Här finns möjligheter att bevittna sällsyntheter som

darrgräs, klasefibbla, dagfjärilen violettkantad guldvinge och svampen sepiavaxskivling eller någon av de märkligt vackra fjärilarna av bastardsvärmare. Denna dalgång är en av Södermanlands artrikaste dagfjärilslokaler.

Ett reservat rikt på våtmarker

Flemingsbergsskogen är ett riktigt våtmarksrike. Den småbrutna terrängen gör att vatten samlas upp lite här och där. Det finns en mångfald av små kärr och trädbevuxna sumpskogar. Surdråg och små bäckar som blir till små åar. I sydväst ligger mossarna. De är näringsfattiga miljöer som endast får vatten från himlen. Till skillnad från kärren som även får sitt vatten från omgivande mark. Mossarna ligger högst upp i terrängen. Vattnet rinner åt olika håll och når så småningom någon av sjöarna Orlången, Kvarnsjön i Gladö eller Tullingesjön.

En del av sjön Orlången, den långsträckta Flemingsbergsviken, ligger inom detta naturreservat. Resten av sjön ingår i Orlångens naturreservat. Vid vassarna i Flemingsbergsviken finns en viktig miljö för fladdermöss. Här kan de övervintra i träd, klippskrevor, under block och ha nära till en stor mängd mat när de vaknar ur vinterdvalan. De grunda varma vassområdena producerar mycket insekter, vilket är en förutsättning för många insektsätande djur.

Blommande rosling på Stensättra mosse

Foto: Richard Vestin

Gryning över reservatet

Räböck

Mindre bastardsvärmare

Reservatet bjuder gärna upp till upplevelser - fåglar, svampar, insekter, växter, groddjur, kräldjur, däggdjur...ja listan kan göras hur lång som helst. Kom hit och gör ett besök i ett vildare reservat nära dig!

Välkommen till Flemingsbergsskogens naturreservat!

Tallheden

Foto: Richard Vestin

Stötttestenen – Ställ en pinne mot stenen och önska dig lycka...

Foto: Richard Vestin

Ängsblävinge i Visättradalen

Svampfascination

Blommande skvattram

Mindre vattensalamander

Stensättramosse

Mmmm, matsäck med vy!

Guldkörd i svamptider

Stor blålocka

Skön lövskog

Sjuprickig nyckelpiga

Stensättra kulturlandskap

Skog för mångfald

Solnedgång i Flemingsbergsskogen

Får på bete

Större hackspett

Höstprakt

